

číslo / ze dne 31 C 127/2011

So 204/2011

Mgr. Nevečeřalová
296192034

ve dne V Praze dne 24.6.2013

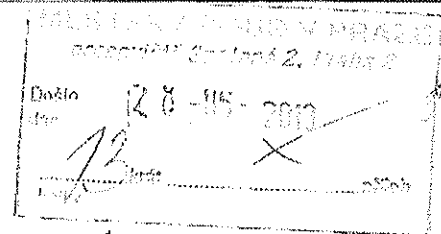
OSOBNĚ

Vrchní soud v Praze

prostřednictvím

Městského soudu v Praze
Spálená 2
112 16 Praha 2

sp. zn. 31 C 127/2011

bci

a) Federace profesních odborů, IČ 22881697, Sokolovská 42/217, 190 22 Praha 9

b) ZO OS DP Metro Praha o.z. strojvedoucí, IČ 86596802, Sliachská 114. 140 00 Praha 4

c) Základní organizace Odborového svazu dopravy – Odbory DP Praha, IČ 75136015, Na Bojišti 1452/5, 120 00 Praha 2

d) ZO OS Nezávislých odborů strojvedoucích, dozorcích dep a provozních pracovníků DP Metro Praha, IČ 71003487, Sliachská 1150/1, 120 00 Praha 2

e) ZO OS Dopravní podnik Elektrické dráhy o.z., IČ 17049008, Sokolovská 42/2017, 190 00 Praha 9

f) OSPEA, IČ 26633485, Starostrašnická 25/55, 100 00 Praha 10

g) Odborové sdružení základních organizací Dopravního podniku Autobusy, IČ 26631776, U Vozovny 590/6, 100 00 Praha

h) Odborový svaz pracovníků dopravy, silničního hospodářství a autoopravárenství Čech a Moravy ZO, IČ 62939343, Letňanská 65/24, 190 00 Praha 9

i) Odborový svaz dopravy, silničního hospodářství a autoopravárenství Čech a Moravy, ZO – Dopravní podnik aut. dop. dispečink, IČ 63108551, Na bojišti 1452/5, 120 00 Praha 2

j) Základní organizace OS Dopravy Motol, IČ 71242333, Plzeňská 102/217, 150 00 Praha 5

k) Odborové sdružení pražských dopraváků, IČ 22686452, Ke Garážím 2, 140 00 Praha 4

l) Základní organizace OS DOSIA Depo Zličín, IČ 22771662, Na Radosti 51/132, 155 21 Praha 5

Práv. zast.: JUDr. Olga Uhrová, advokát
Trojická 20, Praha 2

Žalovaná: Dopravní podnik hl. m. Prahy, akciová společnost
IČ: 000 05 886,
se sídlem: Praha 9, Sokolovská 217/42, PSČ 190 22

o určení, že do odpracované doby pro vznik nároku na dlouhodobou výkonnostní odměnu ve výši 1% z vyplacených mzdových tarifů a výkonnostních odměn za kalendářní pololetí leden 2011 až červen 2011 se započítává i uvolnění zaměstnance pro účast ve stávce konané dne 16.6.2011

odvolání proti rozsudku Městského soudu v Praze č.j. 31 C 127/2011 ze dne 16.5.2013

Soudní poplatek ve výši 2.000,- je uhrazen v kolcích vylepených na prvopisu návrhu
Třináctkrát

I.

Dne 13.6.2013 obdržela žalovaná do datové schránky rozsudek Městského soudu v Praze, č.j. 31 C 126/2011 ze dne 16.5.2013, kterým rozhodl tak, že

- I. Určuje se, že do odpracované doby zaměstnanců se pro vznik nároku na dlouhodobou výkonnostní odměnu ve výši 1% z vyplacených mzdových tarifů a výkonnostních odměn za kalendářní pololetí leden 2011 až červen 2011 započítává i uvolnění zaměstnance pro účast ve stávce konané dne 16.6.2011.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobcům na náhradě nákladů řízení částku 80.916,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Olgy Uhrové, zástupkyně žalobců.

Proti citovanému rozsudku podává žalovaná v zákonné lhůtě

odvolání,

a to do všech jeho výroků z důvodů dle ust. § 205 odst. 2 písm. a) a g) o.s.ř., které žalovaná odůvodňuje

takto:

II.

NE
 Žalovaná namítá věcnou nepříslušnost Městského soudu v Praze. K projednání a rozhodnutí této věci jsou v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o pracovní věc, měl by dle § 36a odst. 1 písm. a) o. s. ř. v řízení jednat a rozhodovat senát, nikoliv samosoudce. Jelikož je podstatou sporu určení, zda dle podmínek stanovených v bodu 5.7. Přílohy č. 1 Kolektivní smlouvy 2010-2012 vznikl zaměstnancům nárok na výplatu dlouhodobé výkonnostní odměny, je patrné, že nejde o žádný ze sporů jmenovaných v ustanovení § 9 odst. 2, 3, 4 o. s. ř. V žádném případě se pak nejedná zejména o spor o určení nezákonnosti stávky dle ustanovení § 9 odst. 2 písm. e) o.s.ř.) ani o spor dle ustanovení § 9 odst. 2 písm. h) o zrušení rozhodnutí rozhodce o plnění závazků z kolektivní smlouvy.

Žalovaná má za to, že při interpretaci právní normy platí, že výjimky v právu je třeba vykládat doslovně, popř. restriktivně, nikdy ne extenzivním, rozšiřujícím způsobem.

Dle názoru žalované je rovněž nemyslitelné, aby o žalobě na plnění ze stejného právního důvodu byl věcně příslušný soud obvodní (v senátním složení) a o žalobě na určení byl příslušný městský soud (samosoudce) jen proto, že žalobcem jsou odborové organizace a nikoli zaměstnanci.

Poukazujeme na skutečnost, že v daném případě dochází k porušení ústavně garantovaného práva na zákonného soudce (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod).

III.

Soud rovněž nesprávně posoudil otázku aktivní legitimace a především otázku existence naléhavého právního zájmu. Věcně legitimován v řízení o určení, zda tu právo je či není, je ten, kdo je účasten práva, o němž v řízení jde. Jinak lze též říci, že věcně legitimován je ten, kdo podle hmotného práva je skutečně nositelem tvrzeného subjektivního práva či tvrzené subjektivní povinnosti, o nichž soud rozhoduje. (srov. str. 58 *Občanské právo procesní, studijní příručka 1994, Alena Winterová a kolektiv ISV*). V daném případě je podstatou sporu určení, zda zaměstnancům zaměstnavatele, kteří se účastnili dne 16.6.2012 stávky vznikl nárok na výplatu na dlouhodobé výkonnostní odměny ve výši 1% z vyplacených mzdových tarifů a výkonnostních odměn za kalendářní pololetí leden 2011 až červen 2011.

Z výše uvedeného je patrné, že se jedná o nároky z normativní části kolektivní smlouvy, z níž vznikají nároky jednotlivým zaměstnancům a uplatňují je u soudu sami zaměstnanci. Aktivně věcně legitimováni k podání žaloby jsou tedy v tomto případě sami zaměstnanci, jakožto nositelé tvrzeného subjektivního práva na výplatu dlouhodobé výkonnostní odměny, nikoliv odborové organizace působící u zaměstnavatele, které nejsou nositeli tvrzeného subjektivního práva na výplatu dlouhodobé výkonnostní odměny.

Na této skutečnosti nemění nic fakt, že odborové organizace jsou smluvní stranou kolektivní smlouvy pro období let 2010 - 2012. Dle § 10 zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, by odborové organizace teoreticky mohly být aktivně legitimovány v případě, že by se jednalo o spor mezi stranami kolektivní smlouvy, tj. mezi odbory a zaměstnavatelem o závazky, které pro ně z kolektivní smlouvy vyplývají (ze kterých ovšem nevznikají nároky jednotlivým zaměstnancům). Nicméně v těchto případech by dle § 13 zákona č. 2/1991 Sb., řešily spory o plnění závazku z kolektivní smlouvy (ze kterých nevznikají nároky jednotlivým zaměstnancům), prostřednictvím zprostředkovatele a rozhodce, nikoliv soudu.

Dále má žalovaná za to, že naléhavý právní zájem na určení není ve smyslu § 80 písm. c) o.s.ř. dán, neboť bez tohoto určení není ohroženo právo žalobce (dlouhodobá výkonnostní odměna nebude vyplácena odborovým organizacím) ani se právní postavení žalobce nestane nejistým. V daném případě upozorňujeme na skutečnost, že dle § 159a odst. 1 o.s.ř. je výrok rozhodnutí závazný jen pro účastníky řízení. To ve svých důsledcích znamená, že v daném případě nemohla být závazně zodpovězena ani předběžná otázka potencionálních sporů zaměstnanců o vyplacení konkrétní částky představující onu dlouhodobou výkonnostní odměnu.

Rovněž žalovaná poukazuje na skutečnost, že určovací žaloba má preventivní povahu a má za účel poskytnout ochranu právního postavení žalobce dříve, než dojde k případnému porušení právního vztahu nebo práva, není proto opodstatněna tam, kde právo bylo porušeno (v daném případě - výkonnostní odměny nebyly zaměstnancům vyplaceny) a kde je třeba se domáhat ochrany žalobou na plnění (dne 21.11.2011 již byla podána žaloba na vyplacení dlouhodobé výkonnostní odměny u Obvodního soudu pro Prahu 9, č.j. 10 C 239/2011). Pravomocné rozhodnutí o žalobě na určení

netvoří překážku věci pravomocně rozsouzené pro žalobu o plnění, i když je založena na stejném právním vztahu nebo právu.

Na základě výše uvedeného žalovaná trvá na námitce nedostatku věcné aktivní legitimace žalobce a neprokázání existence naléhavého právního zájmu dle § 80 písm. c) o.s.ř.

IV.

Dále je třeba k rozhodnutí soudu a jeho odůvodnění uvést, že žalovaná nijak nezpochybňuje existenci práva na stávku. Nemůže se však ztotožnit s tím výkladem tohoto práva, jak jej v souvislosti s dalšími okolnostmi sporu podal soud. Právo na stávku je zaručeno ústavním zákonem č. 23/1991 Sb., Listinou základních práv a svobod. Dle čl. 27 odst. 4 Listiny je právo na stávku zaručeno za podmínek stanovených zákonem. Tímto zákonem je zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání. Zákon o kolektivním vyjednávání však upravuje pouze právo na stávku ve sporu o uzavření kolektivní smlouvy. Jedná se tedy o úpravu stávky hospodářského typu, směřující k prosazení hospodářských či sociálních zájmů zaměstnanců vůči zaměstnavatelům. Stávka ze dne 16.6.2011 však byla stávkou politickou. Režim politické stávky není upraven žádným právním předpisem na zákonné úrovni. Dle Nejvyššího soudu České republiky přitom nemůže být stávka, která nesouvisí se sporem o uzavření kolektivní smlouvy, posuzována ani analogicky podle zákona o kolektivním vyjednávání (rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 14.11.2002, sp. zn. 21 Cdo 2104/2001).

Žalovaná upozorňuje na to, že účelem předmětné stávky nebylo prosazení hospodářských a sociálních práv zaměstnanců vůči zaměstnavateli, ale vyjádření politického nesouhlasu některých zaměstnanců s vládními reformami. Účast na této činnosti, která je bezpochyby činností legální, žalovaná svým zaměstnancům umožnila. V souvislosti s tím je ovšem třeba říci, že stejně tak jako mohli zaměstnanci využít možnosti účastnit se politické stávky, měli zároveň stejně tak možnost plnit své zaměstnanecké povinnosti. Žalovaná tím upozorňuje na to, že je třeba zohlednit v daném kontextu i právo na práci. Rovněž v písemném prohlášení odborových organizací působících u žalované ze dne 9. 6. 2011 a 14. 6. 2011, na které se opakovaně odvolávají žalobci, jež uznává „legalitu“ stávky a umožňuje účast zaměstnanců na ní, je zároveň výslovně uvedeno, že zaměstnanci, kteří se nechtějí do této stávky zapojit, mají právo pracovat, přičemž obě strany budou tato svá práva respektovat. Ovšem právě za účelem podpory zaměstnanců, kteří se rozhodnou v maximální možné míře realizovat svoje právo na práci, a nadřadit jej i výkonu svých práv dalších, např. právu na vyjádření svých politických přesvědčení formou účasti na politické stávce, přijala žalovaná ustanovení článku Přílohy č. 1 Kolektivní smlouvy 2010-2012, tedy ustanovení o dlouhodobé výkonnostní odměně. Jejím účelem je motivace zaměstnanců k maximálnímu možnému plnění sjednané resp. stanovené pracovní doby.

Z toho důvodu rovněž nelze souhlasit s úvahou soudu, dle které je nepřiznání dlouhodobé výkonnostní odměny některým zaměstnancům v rozporu s písemným prohlášením odborových organizací působících u žalované ze dne 9. 6. 2011 a 14. 6. 2011, že nebude účast na stávce nijak finančně postihovat. Dobrovolnou účast zaměstnance na politické stávce a jeho nevyužití práva na práci, je v tomto případě třeba posuzovat jako dobrovolné nesplnění podmínek pro přiznání dlouhodobé výkonnostní odměny, nikoli jako finanční postih za účast na stávce. Základní podmínkou přiznání dlouhodobé výkonnostní odměny je odpracování plného fondu sjednané resp. stanovené pracovní doby. Této možnosti (plný fond pracovní doby odpracovat) mohli zaměstnanci žalované využít. Vyplacení dlouhodobé výkonnostní odměny zaměstnancům, kteří využili možnosti účastnit se politické stávky, aniž by žalovaná zkoumala, zda stávkující zaměstnanci splnili

podmínku odpracování plného fondu pracovní doby, by proto bylo v rozporu se zásadou rovného zacházení se zaměstnanci, kteří své povinnosti v rámci fondu pracovní doby splnili, a tedy měli nárok na výplatu dlouhodobé výkonnostní odměny. Mezi těmito zaměstnanci přitom byli i účastníci politické stávky, kteří ovšem za účelem této účasti čerpali dovolenou, která se dle článku 5.7 Přílohy č. 1 Kolektivní smlouvy 2010-2012 do fondu pracovní doby započítává. Nevyplacení dlouhodobých výkonnostních odměn některým stávkujícím zaměstnancům proto nelze považovat za postih, ale toliko za logický důsledek jejich dobrovolného nesplnění předem stanovených podmínek. Za postih účasti na politické stávce by bylo možno považovat například hypotetické zásahy žalované do těch nároků, jejichž podmínky pro přiznání příslušné subjekty již splnily, ale zásahem zaměstnavatele jim bylo příslušné plnění jako sankce za účast na politické stávce odepřeno. Přistoupením na logiku argumentace soudu by bylo možné dojít až do absurdní situace, kdy zaměstnavatel bude vyplácet mzdu za nevykonanou práci, a to z důvodů, které nemají oporu v zákoníku práce, ani jiných souvisejících platných právních předpisech.

Žalovaná dále nesouhlasí s tím, jak soud vykládá právo na stávku v souvislosti s ustanovením bodu 5.7 Přílohy č. 1 Kolektivní smlouvy 2010-2012. Soud konstatoval, že stávkující zaměstnanci splnili podmínky na výplatu dlouhodobé výkonnostní odměny dle odst. 1 druhé věty, který stanoví, že do odpracované doby se zároveň započítává doba čerpání dovolené, čerpání důležitých překážek dle NV 590/2006 SB., doba uvolnění k výkonu funkce člena orgánu odborové organizace a další uvolnění dle ZP, KS a zvláštních předpisů, přičemž soud ve svém odůvodnění uvedl, že stávkující zaměstnanci byli uvolnění právě dle zvláštních předpisů, kterými jsou dle jeho názoru jim citované normy vztahujících se k právu na stávku. Bylo však již uvedeno, že uvedená stávka nebyla stávkou dle zvláštních předpisů (zákona o kolektivním vyjednávání), ale právně neupravenou stávkou politickou. K účasti na takové stávce nemůže zaměstnavatel zaměstnance dle žádného zvláštního předpisu uvolnit, jelikož žádný předpis uvolněný zaměstnance pro účast na politické stávce neupravuje. Opatření žalované proto nemohlo být tímto uvolněním, ale bylo opatřením ad hoc, kterým žalovaná svým umožnila zaměstnancům jednak účastnit se politické stávky konané v době, která byla pro mnoho z nich dobou pracovní s tím, že za tuto účast nebude zaměstnance nijak postihovat, budou-li postupovat v souladu se zákony, jednak jim dala možnost ve stanovené době plnit své pracovní povinnosti. Přitom zaměstnanci, kteří se rozhodli místo účasti na politické stávce splnit podmínky přiznání dlouhodobé výkonnostní odměny, měli možnost v dané době pracovat a naplňovat tak podmínku přiznání této odměny, tj. odpracování plného fondu stanovené resp. sjednané pracovní doby.

Z výše uvedených důvodů žalovaná navrhuje, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Praze dne 24.6.2013

Dopravní podnik hl. m. Prahy
akciová společnost (11)
190 22 Praha 9, Sokolovská 217/42

Dopravní podnik hl.m. Prahy,
akciová společnost
Mgr. Lenka Nevečeřalová
pověřený zaměstnanec